

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділя і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи авортає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Президія посольської палати.

(X) Пересирави про вибір президії посольської палати стрічали такі труднощі, що ціла справа здавала ся безвихідною. Тимчасом в п'ятницю нараз наступив зворот на добре і одним замахом усунено всі непоборимі перепони та переведено зовсім гладко вибір президії. Гр. Маврикій Фетер фон дер Ліліє заняв місце президента, величезна більшість віддала на него свої голоси, а властиво не зустрів ся з ніяким опором. До того-ж ще не накинено єму ославленої в останніх днях «інструкції», яку всемогучі Alldeutschen придумали для першого віцепрезидента Прадого, на случай єго вибору президентом, після якої мав би інтерпретувати регулямін. Зворот се на всякий спосіб відрадний, бо хіба такий загально поважний парламентарист, як був пок. Смолька, здобував собі такий почесний вибір.

Звичайно вибирають президента з найсильнішого числово сторонництва, яке стає в такому случаю кристалізаційною точкою парламентарної більшости, бо президент палати потребує в своїх змаганях піддержки більшости. Тимчасом найчисленніший клуб польске «Коло» рішучо відклонило від себе сю чашу, другий з черги клуб німецьких людовців висував на президента Прадого, але змиркувавши, що Чехи сей час почали-б обструкцію, покинули сю думку. Давний президент др. Фукс, на котрого більшість палати бажала віддати свої голоси, рішучо відказав ся президентури, котра була для него справдешним мучеництвом. Таким способом останнім

приблизцем показало ся найменше сторонництво в палаті т. з. моравска середня партия з великої посідости, до якої крім гр. Фетера належить Бальтаці і Скене.

Гр. Фетер вибраний майже односторонно, а при всім тим не має він більшости з тої простої причини, позаяк взагалі нема доси парламентарної більшости, а кож дочасна хвилева більшість буде творити ся не після бажаня президента і для піддержки єго урядованя, лише після того, як сего вимагати муть інтереси поодиноких сторонництв. Всеж таки вибір гр. Фетера викликав певне вдоволенє, бо тим способом переборено перші труднощі, які насували ся в діяльності посольської палати. Гр. Фетер належить іменню до такого сторонництва в палаті, що уміло в часі загального пересадного націоналізму держати ся в резерві, а особливо там, де оно повстало, в Моравії, ділало успішно. В палаті вельмож є також середня партия, яка посередничить між правицею і лівцею, але до посольської палати, де взяли верх радикально-національні змаганя, могло дістати ся трех з сего сторонництва. Однак вже їх приява в парламенті нагадує їх успішну і хосенну діяльність в моравськїм соймі. Заходом і тактовнї сего сторонництва повело ся навіть в часах розбурханого націоналізму з'єдинити Чехів і Німців в моравськїм соймі до хосенної роботи. Дятого вибір гр. Фетера може бути добрим символом. Се чоловік вельми симпатичний і привітливий, а єго вступна річ овіяна найщиршими намірами повної саможертви і беззглядної предметовости. Добра слава, яка єго попереджає, позволяє сподівати ся, що вповні відповість своїй задачі.

Але з чувством вдоволеня мимохіть

мішає ся чувство поважного сумніву щодо діяльності ради державної і мимовільно насуває ся питанє, чи при всім тим президент здобуде собі повагу і послух в новій палаті? Вибір гр. Фетера був щасливою комбінацією, але не забуваймо тих подій, які попередили все те. Пригадаймо собі, як то ще так недавно президент не лише не мав поваги і послуху, але просто життя був непевний з боку загорілих галабурдників. Останній президент др. Фукс мимом вельми розумного, тактовного і предметового веденя справ мусів зносити найпоганішу лайку. Велика більшість, передовсім всі клуби правиці були би єго радо вибрали президентом. Однак др. Фукс попав в неласку лівці, а та неласка походить звідси, що Шенерерівска пятка, яка в давній радї так завзято виступала проти др. Фукса, зросла тепер на 21 членів і нині командує лівцею. Шенерер обсилав др. Фукса найогиднішими видумками, а сей зносив усе з стоїчним супокоем і того не міг єму простити Шенерер, др. Фукс мусів унасти жертвою. З комунікатів лівці виходило ясно, що она не має нічого проти поновного вибору др. Фукса, але она мусіла угнути ся перед всемогучою волею Шенерера, котрий не хотів др. Фукса, а вибрано гр. Фетера, бо Шенерер сему не противив ся.

Се сумна правда останніх часів парламенту, що право парламентарної більшости не існує, а меншість пересаджує свою волю. Клуб німецьких радикалів, що не становить навіть двайцятої частини палати, розказує у всім і через те парламентаризм упав низько. Шенерерівці не противили ся виборови гр. Фетера, але чи не схочуть єму тикати під ніс свою «інструк-

Осип Маковей.

„Нашоль литератора“.

Бути Росіянином у границях Росії — річ дуже почесна, але не все приємна, тому, що від кожного жадають участи в суспільних справах; але бути Росіянином поза границями Росії, на приклад у Галичині, — і приємно і легко і хосенно і навіть дуже вигідно. В краю темнота, потрібні школи, але веросійські, — Росіянинови про се байдуже; в краю панує біда і кров тече в політичних боротьбах — Росіянин тому рад, бо все те показує, який нікчемний се край в порівнаню з Росією від Балтійського моря по Чорне море і по Тихий океан.

— Да, — говорив бувало між добрим знакомими адвокат Иван Петрович Сироїд або Сиродов — наше життя було би дуже приємне, колиб тільки ми мали гроші, гроші і ще раз гроші.

Але грошей не було стілько, скілько треба, щоби душа заграничного Росіянина була спокійна і щаслива.

— А від чогож у нас Росія? — відповідали йому. — Шукайте «літераторів». У Росії багато їх!

— Далеко шукати! — замічав Сироїд сумно і замовкав.

Слово «літератор» вимовляли знакомі господина І. П. Сироїда з великим поважанем, хоч

воно не мало нічого спільного з літературою. Коли котрий з галицьких Росіян, переїздяючи в Росію, посилав у Галичину телеграму «Нашоль литератора», — то ся телеграма і без названого літерата викликувала в адресатів більше одушевленє, ніж викликала би дійсна поява нового Пушкіна в російській літературі. Таємне в таких телеграмах було се, що в Росії є літерати і — літерати. Одні, ті правдиві! — дуже поважані і потрібні люди, тому що вони «пишуть літературу», але до них галицькому Росіянинови мало діла; вони і не прошені подадуть йому все, чого тільки душа забажає; зрештою він і не цікавий на їх роботу; другі-ж літерати, хоч і не пишуть нічого, сто раз приємніші заграничним Росіянам. Се їх опікуни і добродії, що дають гроші і за те заслугують не тільки на скромну назву «літерат», але й на більше грімкі означеня. Такі літерати мають також своїх прихильників і то далеко вдячнійших, як мають правдиві літерати.

— Ех, якби мені найти якого літерата! — думав, бувало, г. Сироїд. — Хіба я не «руськїй патріот»?

І прочитавши про тисячлітній ювілей хрещеня Руси в Києві, він вибрав ся туди разом із своїм приятелем Спірідіоном Семеновичем Бігуном, щоби подивити ся на правдивих Росіян і відітхнути правдивим російським повітрем. Крім того г. Сироїд, як повірник найпатріотичнійших галицьких Росіян, мав і секретне порученє віднайти «літератів», і особливо зло-

жити своє поважанє графови Труцобіну, про котрого ходила чутка, що він дуже жалує заграничних Росіян. Треба-ж дати добродушному графови нагоду, щоб доказав своє співчутє ділом, тому що саме співчутє Руси не виратує.

У Київ приїхали оба приятелі ще перед ювілеєм. Стали оглядати матір руських городів. Вилізли на Софійську дзвіницю, наполохали голубів, що там гніздять ся, і глянули тужними очима на золоті бані Михайлівського монастиря, що так і блищали на сонці.

— Ех! — зітхнув гірко п. Сироїд — коби мені дали хоч одну таку баню!

— А мені другу — сказав г. Бігун. — От куди подівають золото, а в нас біда...

Але золотих бань не дав їм ніхто; за те вони підчас свята хрещеня мали приємність розмавляти з правдивими Росіянами, опікунами заграничних Росіян. Вони нашли їх, бо хто шукає, той найде, а хоч нерав і не шукає, то також найде. Що більше: вони відшукали самого гр. Труцобіна в одній реставрації. Сироїд і Бігун зарав представили ся йому.

— Сиродов, присяжний паверенний з Галиці, — мой друг Бігун.

— Граф Труцобін.

— Очень, очень рад.

Сироїд не брехав: він справді був дуже рад. Він дуже радо, хоч і зо смутком, розповідав графови про переслідуваня галицьких Росіян, про латинську і польську пропаганду, і довів графа до гірких сліз. У графа була добра

цію», наколи він схоче строго предметово поступати і зглядом правниці. Отже хоч вбір президії відбув ся спокійно, хоч як бажаємо успіхів новому президентови, не можемо рожево глядіти в будуччину, не можемо ще визволити ся від сумніву, чи парламент буде діяльний.»

Руска справа в урядовім освітленю.

(Далі).

Настали тепер часи вельми оживленої урядової і позаурядової діяльності, а обидві сторони приступали до неї з свідомістю, що наконечний вислід сеї діяльності може мати проломове значінє для будучого розвитку рускої справи в найважнійшій для неї обсягу язиковім. В урядовій переписці між гр. Голоуховским а гр. Туном затирає ся сухий бюрократичний тон, а пробиває ся майже науково-полемічний. Др. Черкавский в основнім пропамятнім письмі розвивав просторо проект подрібної інструкції о науці і образованю руского язика з узглядненєм наміреного заведеня латинської азбуки, причім повстають пляни нових шкільних книжок, руского словаря, який мала обробити окрема комісія і т. п. На справозданє гр. Голоуховского, основане на тім пропамятнім письмі, приходить відповідь гр. Туна, оперта як здає ся на пропамятнім письмі Йосифа Іречка, яке задає питанє, котру з двох доріг належить вибрати для заведеня латинської азбуки, чи кирильські букви заступити прямо латинськими, чи окремо означити в латинській правописи рускі букви без огляду на кирилицю. Гр. Тун висловлює думку, що передовсім треба виминати всего, що могло би у Русинів розбудити підзор, що розходить ся прямо о виперте руского язика в користь польского, отже що перша дорога не є вказана з лінгвістичних зглядів, отже також з політичного становища є гірша. У відповідь на се обробив др. Черкавский обємистий лінгвістичний трактат, в яким, обминаючи політичні згляди, обговорює річ предметово і доходить до внесенє в користь фонетичної правописи, отже засадничо згідних з поглядами гр. Туна, хоч відмінних в подробицях переведеня. Стануло на тім, що ціла справа буде обговорена на окремій комісії, яка збере ся в намісництві при участі міністерияльного відпоручника Іречка, а основою своїх обрад возьме сей виріб Черкавского як і міністерияльний проект.

Покликуючи до комісії компетентні особистости гр. Тун і гр. Голоуховский, якого внесенє в сій справі удержали ся без зміни, памятали передовсім про се, щоби в руского боку не піднесено докору, що розходило ся о з гори уложений замах на руску народність і «поль-

ску інтригу». ¹⁾ Війшли отже до тої комісії гр.-кат. єпископ-зюфраган Спіридіон Литвинович, гр.-к. крылошани Михайло Куземский і Михайло Малиновский, професор Головацкий, др. Я. Черкавский, о. Йосиф Лозинський (автор «*Ruskohe Wesila*»), директори гімназій Амвросій Яновский і о. Тома Полянський, проф. гімн. (руского язика) о. Миколай Кот ярчук, котрий однак не брав участі в нарадах, совітник намісництва (референт шкільних справ) др. Ернест Зеліг і совітник двору Кароль Мош.

Хід справи заповідав ся добре, як каже др. Лозинський. Перед сходинами комісії проф. Головацкий, сокрушений уніменєм міністра Туна, зложив смиренну під зглядом стилістичним а прямо служальчу під зглядом мериторичним заяву, що признаючи вказані єму похибки припоровить ся відтіль з всякою покірністю до бажань правительства так в професорській як і в приватній своїй діяльності. Єпископ Литвинович, нетерпеливо вижидающий іменованя на митрополита, також покванно припоровив ся до бажань гр. Туна і враз з перемиским єпископом видав архиерейске посланіє до гр.-кат. духовеньства, остерегаючи перед русицизмами в проповідях і взагалі в обході з руским народом. В своїй ревности в сім згляді, що описля показала ся гіпокрізією, єпископ Литвинович так переняв ся дбалістю о чистоту руского язика і знеохотою до русифікації, що єго архиерейске посланіє навів Черкавский дословно як знаменний документ в своїй розвідці, присвяченій науковому розвитку поглядів представлених попередно в сій справі в урядових рефератах і пропамятних письмах. ²⁾ Тими проявами згідности, які закривали лише неприязну агітацію розвинену вже тоді потайно Шашкевичом між руским духовеньством, поза плечима міністра Туна, заманював ся навіть так тверезий все в своїх погледах гр. Голоуховский до того ступня, що рахуючи на скорє здійсненє свого пляну вже навіть відрочив печатанє дневника кравчих законів аж до ухвал комісії і наконечного рішеня правительства про сї ухвали.

(Далі буде).

Парцеляція.

Дискусія про парцеляцію більших посілостей в цілі видержавленя селянам, яку завела *Gazeta narodowa* на своїх шпальтах, сходить на яловий ґрунт. Бо вже не говорить ся там про

¹⁾ Ціль сю осягнуто, як свідчить представлене цілої справи з руского боку в ділі: *Die ruthenische Sprach- und Schriftfrage*.

²⁾ *Ein Hirtenbrief und die ruthenische Sprache. Lemberg 1859.*

селянина, якому в кождім разі треба чей більше помочи, як дідичови, але про властителя більшої посілости, який немов без помочи не може удержати ся на власних силах.

«Не дасть ся заперечити, — каже дописуватель згаданої часописи в посліднім єї числі — що гадка посла Меруновича про видержавленє части ґрунтів селянам є дуже щасливою, бо помагаючи більшому властителєви до здобутя оборотового капіталу, а тим самим ліпшого заґосподарованя в власнім заряді полишених ґрунтів, *полагоджує рівночасно бодай по часті справу роздробленя селянських ґрунтів*, якого наслідком є щораз більше зубожінє селян, що не можуть вижити зі своїх пошматованих ґрунтів, не маючи зимовою порою достаточних зарібків. Без сумніву, *мимо значно високого державного чиншу*, який селяни можуть оплачувати, *оставав би їм еще гарний чистий зиск*, який з часом допровадив би до добробуту.

Можна навести досить случайв такого винайму ґрунтів селянами, а межі иньшими ще перед якими 20 літами п. Ст., властитель маєтку на Поділю, видержавив цілий фільварок своім сусідам селянам *по 22 зр. за морґ* з обовязком навозити обірником *всі срутити що 4 роки* та пошити соломомо *що року один з господарских будиноків* на фільварку, яких селяни зовсім не уживали, а які мали обовязок удержувати в добрім стані. Сей властитель мав щонайменше *о 8 зр. на морґі більше доходу*, чим колиб єго був винаймив пр. жидови, який в додатку був би єму знищив маєток — а як селяни на сій державі виходили, на се найліпшим доказом є факт, що по скінченю держави друга спілка жертвувала властителєви *по 25 зр. за морґ*.

Наводячи сей примір, автор забув певно на козу, котра також повинна би остатись цілою при заспокоєнім апетиті вовка, бо на всякий спосіб сей чинш, навіть на Поділю, за високий, коли особливо зважити, що се діяло ся 20 літ тому взад та крім плаченої готівки, селяни мусіли ще відробляти роботизну при фільварочних будишках.

Парцеляцію більших посілостей для продажи ґрунтів між селян, анонімний дописуватель «*Gazet i narodowo-і*» допускає лише услівно «де держава не може прийти до успіху, а відносини дідича є сего рода, що підвишенє доходів з землі за помочю меліорацийної позички не може єго спасти. Там — каже автор — останє завсїгди одиноким средством часткова парцеляція — як єї переведенєм повинна занятись інституція, вивінувана знатними капіталами, щоби їх брак не став ніколи причиною відроченя справи, бо є *periculum in mora*. Така інституція мусіла би мати також найповніше довіре обоїх сторін с. є. властителїв більшої посілости і селян. Про створенє такої інституції

росийська душа і він не міг без смутку слухати про переслідуванє росийського племена. «Сорочку дам з себе!» — говорив він, випивши третю фляшку вина.

— Ну, сорочки нам не треба! — подумав Сироїд, але мовчав і тільки зітхнув. Бігун також зітхнув.

Але по четвертій фляшці вина граф добув портфель.

— Сироїд аж прикуцнув, ожидаючи зі скромною міною — і... сховав. — Прийдіть завтра до мене в готель! — сказав Сироїдови.

Оба приятелі склонили ся низенько.

Рано пішов Сироїд у готель до графа. Не довго був там і не коротко, — дістав від графа три тисячі рублів на «галицько-русскую университетскую молодеж».

— Пам'ятайте, се на молодіж, — говорив граф поважно, — щоби з них вийшли «русскі» патріоти!

— На молодіж, на молодіж. Спасибіг вам!

Ще два-три слова і Сироїд вийшов, — нема вже чого більше й балакати з графом. Славний літерат — тай годі! Хоч і не першорядний, але й не з остатних.

На сходах Сироїд нараз спинив ся, усміхнувся, вийняв портфель, тисяч рублів переложив у свою портмонетку, а дві тисячі лишив у портфелю.

На улиці ждав на нього Бігун.

— Ти тут? — здивував ся Сироїд.

— Скільки дав? — спитав ся Бігун.

— Дві тисячі.

— Мало!

— Що робити? Всякое даєнїє благо.

— Ми возьмемо собі з того на дорогу?

— О, ні! — обурив ся Сироїд — то для нашої молодіжи, для студентів!... Так... А тепер якже ми то зробимо? Ти вертаєш завтра до дому, правда? От маєш ті дві тисячі, передай їх Венедиктови Михайловичу, а я ще чкурну в Москву і в Пітер — варто подивити ся! Тай діло маю...

— І я поїхав би, та нема грошей — відповів Бігун сумно. Ех, гроші, гроші!... Чи післати нашим телеґраму!

— А чомуж не післати? Нехай урадують ся.

І у Львів пішла благовістна телеґрама: «Нашоля літератора, Сироїдовъ».

— А колиб так і я поїхав з тобою в Москву? — спитав ся Бігун у свого приятеля.

— Якже так? Адже ти не маєш грошей!

— Маю-ж дві тисячі!...

— Годі!

Як годі, то годі!

Бігун відїхав на другий день з двома тисячами до Галичини. По дорозі він думав і передумував і не видумав нічого. Але, опинивши ся на першій стації в Галичині, він нараз вдарив себе долонею в чоло і промовив: «Я не дурень».

Ніхто йому й не казав, що він дурень, і нараз прийшла йому так нечемна гадка до голови.

— Хто знає, чи не взяв чого і Сироїд? — думав Бігун.

— Він же також не мав наміру і грошей, щоби їхати в Москву і в Петербург і нараз... Гм...

У Львів приїхав г. Бігун дуже поважний і засмучений.

— Ну, якже? — спитав його «маститий» патріот Венедикт Михайлович Петрович, великий опікун молодіжи. — Привезли богато?

— Недоґар. Тисячу рублів.

— Мало.

— Що робити? Всякое даєнїє благо. Може Сироїд привезе більше з Москви та з Петербурга.

Г. В. М. Петрович прийняв тисячу рублів від г. Бігуна.

На другий день В. М. Петрович прикликав до себе голову студентського товариства «Русскій Островъ» г. Гладиміра Ник. Розборского і у своїй комнаті мав до нього поважну промову:

— Наші «русскі» добродії прислали на наше товариство чотириста рублів. Ви знаєте, за що і на що.

— Мало! — відповів Розборский.

— Що робити? Всякое даєнїє благо. Ось вам гроші. Тільки все таємниця, — озумієте?

повинен подумати сойм, а о скілько скорше се вчинить, тим ліпше прислужить ся краєви».

Ми навели сей голос з сей причини, бо він доказує, що навіть зі становища інтересів властителей більших посілостей парцеляция ґрунтів є — хотий з конечности — пожаданою і не на-трафить на трудности, коли справу піднесуть в краєвім соймі. Тож треба би гадку про частко-ве відкупно землі ратами сплачуваними до пар-целяційної інституції, яка в будучности утво-рила би ся — треба сю гадку вже тепер попу-ляризувати між нашим народом, щоби в даній хвили селлини найшли досить охоти і підприєм-чивости, замість вирубувати бразилійскі праліси, погарувати кілька літ в ріднім селі і викупити собі кавалок ґрунту на вічні часи.

Парляментарні справи.

З Відня пишуть нам про Руско-народний клуб і Славянське Центрум, що слідує:

(Δ) «Вже давніше була згадка в «Руслані», що рускі послы під проводом п. Барвіньского утворили руско-народний клуб, до котрого при-ступив також буковинський посол Пігуляк. В п'ятницю уконститував ся сей клуб, вибравши головою п. Барвіньского, заступником д-ра Гла-дишовского, секретарем п. Пігуляка. Вже на одній з попередних нарад постановлено прилу-чити ся до «Славянського Центра», до котрого спершу належало 9 Словінців і 2 моравских Че-хів, др. Стоян і др. Грубан. В четвер заявило також 5 Стояловців, що прилучать ся до Сла-вянського Центрум. В п'ятницю відбуло ся спіль-не засіданє, в котрім взяли участь згадані в го-рі Словінці і Чехи, Русини і Стояловці, разом 21 членів. Так сполучене Славянське Центрум уконститувало ся провізорично, вибравши одно-голосно головою д-ра Шустершіча і визначило аж до наконечного виробленя статута і програ-ми прибічну раду д-ру Шустершічови зложеною з пп. Барвіньского (з Русинів), Беркса (з Сло-вінців), д-ра Грубана (з Чехів) і Шаєра (з По-ляків). Є надія, що й иньші ще приступлять до Славянського Центра, однак вісти деяких німе-цких часописей, мовби то були якісь перегово-ри, щоби злучити обидві ґрупи руских послів, є зовсім безосновні. Рускі послы не можуть вхо-дити з злуку з ґрупою, де засідає паломник Король, хіба що мусіли би «на бік відложити свою національну програму і свої переконання», а сего для п. Короля чей не зроблять».

Нинішні телеграми доносять, що цісар прийме нині президию палати на окремій авди-внці і як запевняють в міродатних кругах ви-голосить енуціяцію перворядного значія.

В kwestії вношеня інтерпеляцій і петицій відбули ся вчєра довгі конференції межі пре-зидентом Фетером а президентом міністрів

д-ром Кербером та провідниками сторонництв. Нині має відбутися в сій справі конференція сеніорів партій, а існує проєкт, щоби до вно-шених петицій та інтерпеляцій в других язиках долучати німецький текст. Як вже онаді че-скі послы, так і вчєрашні Narodni Listy заявля-ють категорично, що колиб президию палати не схотіла приймати інтерпеляції, зрадаговані в чєскім язичі, то чєскі послы унеможливять дальші наради в палаті.

Адресова комісія палати панів радила в суботу в присутности президента міністрів д-ра Кербера над проєктом адреси. Дальші наради відбудуть ся нині пополудни.

N. fr. Presse довідує ся з мнимо достовір-ного жерела, що краєві сойми зберуть ся дня 18. цвѣтня, а спільні делегації в половині мая.

НОВИНИ.

— Календар. Ві вторник: гр.-кат. Трес Святителя; рим.-кат. Евлялії. — В середу: гр.-кат. Кира, Йоана; рим.-кат. Юліяна. — В четвер: гр.-кат. Трифона муч.; рим.-кат. Валєнтия.

— Загальні збори Товариства ім. Котляревско-го не відбули ся в неділю задля браку компле-ту. На зборах явило ся около 20 академіків і кілька старших патріотів. Навіть 30 членів то-вариства не вайшло ся, які почували би ся до свого обовязку, прибути на збори, тільки разів оголошувані по часописях! На се треба хіба Львова, де уміють укладати багато шумних про-грам, творити відділи, секції, вибирати голови, відділових, секретарів і т. д. — а поза се нічого не робити.

— Вечерок з танцями, устроєний в суботу то-вариством техніків «Основа» зібрав в великій салі «Народного Дому» сам цвѣт молодіжи обох полів і старших Русинів зі Львова і про-вінції. До кадрили стануло 98 пар. Саля, як пристало на техніків, була чудово пристроєна. Карнетики в формі палетиків, артистично мальо-вані, будуть правдиво гарною і цінною памят-кою для учасниць балю. Жива і мила забава протягнула ся до 7. год рано. — Скажемо ту ще кілька заміток що-до народних строїв, які бачимо ми на кожнім рускім вечерку з танца-ми, а які і на суботнім вечерку мали ми на-году видіти. Жіночі народні строї могли би сьміло уступити з видівні і ніхто за ними не жалувал би. Они не представляють ніякої вартости етнографічної, так відійшли від свого первозору з України, а становлять лише гру красок, що надавала би ся добре на костюмо-вий бал. Те саме можна сказати про небувалу появу народного строю мужеского, в яким поя-вив ся на сїм балю один з гостей. Сирааді сей народний стрій був ориґінальний, бо сам вла-ститель его певно не сказав би, де так носять ся.—Народні строї, в повнім значію того слова, повитали би ми дуже радо, якби так у Львові устроєно руський бал костюмовий, на яким явили би ся так пані як панове в народних строях зі своїх околиць. Такі строї мали би свою вартість етнографічну і зацікавили би кожного. Сю думку піддаємо до загального осу-

ду, а часу на се є богато, бо до других великих мясниць маємо ще цілий рік.

— Властителем 12. полку гузарів, стаціонова-ного у Львові, зістав Едвард VII. король Великої Британії і Ірландії, цісар Індії. Є се перший случай, що властителем австрійского полку є пануючий Англії.

— Жертва льотерії. В повітовій раді в Хша-нові в західній Галичині шконтруюча комісія, вислана краєвим відділом, викрила «малу» де-фравдацію, якої допустив ся тамошний каснер, Кажуть, що причиною дефравдації була льоте-рія, на яку каснер ставив «повітові» гроші, а коли не мав чим покрити недобір, пофальшував касові книги.

— Продажа східчицкої копальні нафти. Фран-цуско-бельгійске товариство, яке мало купити копальні нафти в Східниці і заплатило львів-ській Касі шадничій як першу рату мідлон ко-рон, доси не заплатило дальших рат мимо кіль-каразових візвань. В наслідок того Каса шад-нича зірвала з ним умову і продає копальні иньшій спілці заграничній.

— Недуга екскораля Міляна. З Відня доносять телеграфічно, що загальний стан здоровля Мі-ляна значно погіршив ся. Недужий перебув ніч зі суботи на неділю дуже несуюкійно, а через неділю горячка змогла ся, серце бє дуже сла-бо, так що леда хвилі надіють ся катастрофи.

— Внінци! Голосна свого часу справа бувшо-го фотографа а потім властителя більших посі-лостей Мечковского з жінкою скінчилась онаді рішенем львівского суду, який уневажнив задля фізичних перепон заключене між ними су-пруже.

— Виборчі ексцеси в окрузі Марос-Васаргелі на Угорщині стали причиною дуже бурливих за-сідань в угорскім соймі. В суботу наново під-няла лівця інтерпеляцію в сій справі до пре-зидента міністрів Селя, який як-раз повернув був з Відня. Послы Ендрей і Кубік, як наочні сьвідки розповіли в палаті визиваюче і безгляд-не поведєнє жандармів. У відповіді на інтерпе-ляцію заявив Сель, що его самого дїткнув сей случай дуже глибоко і він зарядив висланє мі-шаної, слідчої комісії на місце чину, щоби по правді і справедливости розслідла справу. З телеграм, які одержав президент міністрів, ви-ходити, що товпа хотіла розоружити жандармів, кидала на них каміннями і зранила одного з них. Аж тоді жандарми дали салву і упало всего 8 стрілів. Слїдство викаже чия правда. Мимо сего лівця домагала ся страшним криком сейчасо-вого засуспендована жупана. На те відповів Сель, що вже минули часи, коли розгуканому морю кидано жертву для заспокоєня его, — те-пер він мериторично відповість на інтерпеляції аж по скінченім слїдстві. Відтак міністер спра-ведливости Пльош відіпрірає закид Ендрея, не-мов би він (міністер) впливав на судейских у-рядників за вибором ліберального кандидата. Доки Ендрей не поставити хотьби одного дока-зу, доти бесідник буде сумнівати ся про его правдомовність. На сей висказ зірвала ся така буря на лівци, що віцепрезидент палати Таліян мусів перервати засіданє, а по перерві міністер Пльош заявив, що він не мав наміру обидити посла, а впрочім готов ему кождої хвилі дати сатисфакцію чєсти, так що ся справа, як при-ватна, зовсім не повинна займати палату. Мимо того засіданє замкнено. Зараз по засіданю се-кундант Ендрей явили ся у міністра і залаго-дили справу в мирній дорозі, списавши прото-кол цілої афери.

— Російський язык в польских семинариях ду-ховних. З Люблина доносять, що в Росії ввій-шло розпорядженє, після котрого питомці ду-ховних семинарій латинських будуть обовязані так при іспитах переходових як також при іспи-тах остаточних, складати перед начальником ґуберній докази вправного знаня російского язика а також відповідного знаня літератури і істо-рії Росії.

— Бісновата машина. В Ростові на Доном приключила ся незвичайна подія. Одна з зелі-зничних машин, що стояли на двірци, мала від-їздити з тягаровим поїздом. Нараз, коли не бу-ло на ній машиніста ані палача, машина пу-стила ся сама в дорогу. По дорозі зачепила у-тікаюча машина кілька ваґонів і значно їх у-шкодила, але саме в тій хвили одному з зелі-зничної обєдуги повело ся вскочити на машину і задержати єї в дальшій бігу на 200 сяжнів перед надїздячим особовим поїздом.

— Голод в Китаю. Коли гр. Вальдерзе-а іме-новано головним вождом в Китаю, німецькі ча-сописи донесли, що новий вожд голодом зму-сить Китай до заключєня мира. Гр. Вальдерзе зробив так, як часописи писали. В Китаю, на-слідком заборони довозу живности, настав та-кий страшний голод, якого там ніколи не памя-тають. В провінциях Шансі і Шенсі населєнє находить ся в розпуді перед голодовою смер-тю. Все зїджено, що лише було можна, а те-пер настало людодїство. Китайці вимінюють свої жінки і дїти для себе на поживу. Люде вигля-дають як кістяки, а з голоду аж почорніли.

— Конкурс. Намісництво оголосило конкуре

— Розумію.
— Аві слова нікому! Роздайте тим, що по-требують, і будьте вдячні. Колиб не я, то ви...
— Спасибі вам, г. Венедикт Михайлович!
Г. голова «Русского Острова» і будущий провідник галицьких Росиян був чоловік дуже розумний, він знав, що секрет повинен лишити ся секретом. І тому, щоби, буває, його молодий язык не вихопив ся з якою нісенітницею, він і виїхав зараз кудись разом з грїшми. Коли вже секрет — нехай же буде секрет як найбільший.
І був секрет секретом цілий тиждень. А потім г. Венедикт Махайлович спитав ся у двох членів «Русского Острова», чи дістали вони що з запомоги.
— Аві копійки! З якої запомоги?
— Розборський не говорив вам нічого?
— Ні! Його й нема тепер у Львові.
— Гм... Коли вернеть ся, пришліть його до мене.
По місяци Розборський вернув ся. Товариші до нього:
— Ти де бував?
— Дома, в Празі, у Відни...
— Ти?! Звідки-ж ти взяв гроший?
— Мав свої.
— Ні, Розборський, ти не брєши! Ти взяв чотириста рублів?
— Яких чотириста рублів?
— Ах, ти злодій і «мошеннику!» І ти ще брєшеш?

— Якже так? Адже то був секрет?
— Давай гроші! То наші! Товариства!
— Не маю! У Відни вони, в Празі...
— Не маєш? Так ось тобі за злодійство!
— Не ти, Данчук! Минувшого року не вкрав ти сто рублів?
Але Данчук і товариші розлютили ся: по-сипали ся полицники, полила ся кров з носа Розборского і закрасила поміет «Русского Остро-ва» — «русскою» кровю.
«Бюст» Пушкіна на шафі бібліотеки това-риства усміхав ся на вид чудної події, але на-раз Розборський схопив його за шию і розбив на голові товариша. Сповнивши таку непочєсну роботу, Пушкін розсипав ся на черепки, а Остро-вяне подоптали його ногами.
Того самого дня Розборского скинули з головства «Русского Острова»; він зараз виїхав туди, де не бють. Але «Рускїй Остров» цвѣте по нинішній день, на славу цілої Росії, бо «русскі літерати» ще не перевелись.
Треба сказати, секрет г. Сироїда, Бігуна, Петровича і «Русского Острова» був тільки ім-відомий, — і не диво: «загранична політика» вимагає нераз як найбільшого секрету...

на посаду концентриста в X кл. ранги при ц. к. Дирекції поліції в Кракові. Подання треба вносити до Президії Дирекції поліції в Кракові. — Намісництво оголосило конкурс на посаду двох повітових ветеринарів в XI кл. ранги. Подання можна вносити до кінця лютого с. р.

— **Дрібні вісті.** Емілій Торосевич, поміщик з Бодек, соймовий посол, б. посол до ради державної, помер у Львові в 72. р. життя. — Професор Петтенкоф з Монахії відобрав собі жите. — Населеня Самбора після послідного спису вносить 17.027 душ. В 1890. р. числив Самбір лише 14.300 душ населеня. — Статистика виказує, що минулого року затопило ся 1339 кораблів; з того 1011 вітрильних кораблів а 328 пароходів.

— **Гумористичний кутки.**

З життєвої мудрости.

Великі надії зменшають успіх.

В сварці.

Дві співачки перечать ся за кулісами о цвѣти, які подано на сцену. Кожда з них упрась, що єї цвѣти були призначені для неї. Алеж моя пані — каже нарешті одна з тих — прецінь я зможу пізнати свої власні цвѣти.

Пяте: не убий!

Лікар: Якого чувства ви дізнали, пане поручнику, коли убили перший раз чоловіка?

Поручник: Гм... дивного; а ви якого, пане докторе?

Чоловік засади.

— Позвольте наливочки

Чарочку маленьку?

— Ні, я дякую! — Позвольте

Маю тут легеньку,

І слабому не зашкодить...

Чи зовсім не пете?

— Випю, як лиш не маленьку

І не слабку наллете.

— **Переписка редакції і адміністрації.** *Впр. о. I. Сен. в Бер. пошта Гр.* Жадані блякети (25 аркушів) вислані. Разом з поштою заплатили ми в Ставропільській книгарні одну корону.

Наука, штука, література,

— **Учитель, ч. 2.** з 5. лютого 1901. Зміст: Про се, як то малі діти ставлять питання. — Наука моральности в елементарних школах у Франції. — Байки о бузьку. — Народне шкільництво на Буковині. — Відозва філії «Руского товариства педагогічного» в Коломиї. — Дрібні вісті.

Телеграми.

Відень, 11. лютого. Нова президія парламенту була нині на авдієнції у цїсаря. През.

гр. Фетер виголосив коротку промову. Цїсар прийняв президію дуже ласкаво і заявив своє вдоволенє, що вибору доконано скоро і майже одноголосно. З сего вносить монарх, що в парламенті настануть ліпші відносини. Потім цїсар бесїдував з обома віцепрезидентами, а пращаючи всіх, сказав: «Ідіть панове до роботи, бо то є найважнїше і найпильнїше».

Відень, 11. лютого. Християнсько-соціальне сторонництво зголосило інтерпеляцію в справі знесеня поєдинкового примусу в армії, покликуючи ся на голосну аферу гр. Ледоховського.

Букарешт, 11. лютого. Міністерияльне пересилєне має стати леда хвилі полагодженим. Місію до зложеня нового кабінету одержав Юрій Кантакудене.

Рим, 11. лютого. Король прийняв вчера повново на авдієнції Цанарделього і поручив єму зложєне нового кабінету. Гіоліті має обняти теку внутрішних справ, Принеті заграничних, Фортіє публичних робіт, Джічїардіні скарбу, а Капелі рільництва.

Мадрид, 11. лютого. Вчера повторили ся уличні демонстрації против Сауїтів так, що поліція мусїла ужити палашів, причім зранєно багато осіб. Коло книгарні Гальдозіого експлодувала петарда, вирядивши лише материяльну шкоду. Богато осіб арештовано. Також з Валенції, Валядолїду і Барцельони надходять вієти про антиклерикальні розрухи.

Льондон, 11. лютого. Бюро Райтера доносить з Крігерсдорп під д. 1. лютого: Оноді 1500 Боєрів виконало напад на гарнізон в Модерфонтен. Один з англїйских відділів мусїв піддати ся перевазі. Перед капітуляцією знищили свої гармати; страти їх виносили 9 убитих і 17 ранних. Страти Боєрів також знатні.

Льондон, 11. лютого. Боєри заатакували поchtовий поїзд в околици Бленфонтен. Цїлий зелїзничий шлях був підмінований. Вибух знищив локомотиву. Коли надїйшла англїйска відсіч, Боєри дофнули ся, але всі, що находили ся в поїзді, потерпіли лекшї або тяжшї тілесні ушкодження.

Новий Йорк, 11. лютого. Бюро Райтера доносить з Пекїну: В минулім місяці прибуло сюда коло 2000 Магомедан в цілі розбудженя заворушень. З сеї причини гр. Вальдерзе видав розказ, щоби ніхто з Европїйців не виходив сам, анї без оружя та не відвідував китайских домів. Має підготовляти ся експедиция союзних війск до Шенсі, але аж на весну.

Надіслане.

Рух вкладок в галицькій щадничій Касі у Львові в 1900 р.

Стан вкладок з днем

1. січня 1900 року 62,892.677 К. 68 сот.

в протягу 1900 року

а) вложено 29,342.659 К. 96 сот.

б) відобрано 27,609.506 „ 96 „

Надвижка вкладок 1,733.153 К.

Прибуває в відсотках

дописаних . . . 2,464.105 К. 91 сот.

Стан вкладок з днем

31. грудня 1900 р. 67,089.936 К. 59 сот.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна.

Програма від 1. до 16. лютого 1901.

При співучасті військової музики 80 п. п.

1. Увертура. 2. Jerry i Perry модернїстичні карикатурїстки. 3. Victoria Belting жонглерка. 4. Графїні Ferrucsu лірична співачка. 5. Les Aleksandros найзнаменїтша трупа акробатска. (Павза). 6. Орхестра. 7. Carmen Carrero оперова співачка. 8. Sekuntala зі своїми вуками. 9. Jean Mora et la belle Lola музикальні ексцентріїці. (Павза). 10. Орхестра. 11. Huberto Vincento наслідуватель черепах. 12. The American Troubadours. — Початок о 8. год. вечером.

Що дня велике представлєне. В недїлю і сьвята два представлєня. Що пятницї High Life представлєне. Бієти вчаснїше можна замовляти і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвика у Львові.

Colosseum ogrїte 12. газовими печами.

Дешевим і гарним дарунком

на коляду, новий рік і при иньних нагодах, — яко гарна прикраса комнат є

Картини: Верещагіна, Шевченко в домініні і Сластьона, Шевченкова могила.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

Розклад поїздів залїзничих обовязуючий від 1-го мая 1900.

(Прїїзд і відїзд поданай після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходять о годїні				відходить о годїні			
6-10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня	1-53	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава				
6-20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станїславова	2-08	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний				
6-46	з Брухович, под. від 13. мая до 16. вер. вк.	6-43	до Станїславова, Підвисокого, Потутор				
7-45	з Янова	6-35	до Станїславова, Підвисокого, Потутор				
7-40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8-30	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа				
8-00	на дв. головний	2-55	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа				
8-05	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	9-00	до Сколього, до Лавочного (1. лп. до 15. вер.)				
8-15	з Сокаля, Рави рускої	9-15	до Янова				
8-50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	9-25	до Підволочиск, Бродів, Гусятїна дв. Підз.				
11-45	з Ядослава і Любачова	9-42	до Янова дв. гол.				
11-55	зі Станїславова (Кересмезе, Потутор)	9-55	до Чернівців, Станїславова				
12-55	з Янова	10-20	до Сокаля, Белая, Рави рускої і Любачова				
1-15	зі Сколього, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	1-25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в недїлі і сьвята				
3-14	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)	2-15	до Брухович від 13. мая до 15. вересня в недїлі і сьвята				
2-20	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	3-05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.				
2-35	5-47 " " на дв. голов.	3-15	до Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.				
5-45	з Кракова	3-26	до Брухович под. від 1. мая до 16. вер.				
1-45	5-55 з Чернівців, Іцкан	3-30	до Яшева, Хирова, Любачова				
6-00	з Сокаля, Белая і Любачова						
Нїч				Нїч			
7-24	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)	6-10	до Станїславова				
8-28	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)	6-13	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. марта 1901 щоденно				
8-50	з Брухович від 13. мая до 16. вересня щод.	12-40	6-30 до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)				
9-23	з Янова щоденно від 1. мая до 15. вер.	6-50	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша				
8-40	9-45 з Кракова (Відня, Берліна), Ясела, Розвадова	7-10	до Тернополя дворець головний				
2-31	10-00 з Чернівців, Букарешту, Гусятїна, Потутор	7-33	дворець Підзамче				
12-20	10-15 з Лавочного (Пешту) Хирова	7-25	до Сокаля і Рави рускої				
10-12	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	7-48	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і сьв.)				
10-30	на дв. голов.	9-12	до Янова від 1. мая до 15. вересня				
12-05	зі Стрия, зі Сколього від 1. мая до 30. вер.	10-40	до Чернівців і Іцкан				
3-12	з Підволочиск на дворець Підзамче	10-50	до Кракова, Відня, Варшави				
3-35	на дворець головний	11-00	до Підволочиск, Бродів дв. головний				
		11-25	до Янова дв. Підз.				
		4-15	до Кракова, Відня, Берліна, Самбора				
		4-45	до Брухович від 13. мая до 17. вер. щод.				

ЗАМІТКА: Пору нїчна числїть ся від 6 годїни вечером до 5 годїни 59 минут рано.

Час середно-європейский різнить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне ц. к. залїзниць держ. (Львів, ул. Країцких ч. 5) удїляє пояснєнь в справах залїзничих, продає бієти всякого рода і розкладї їзди.

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронові
- 5% листи гіпотечні преміовані
- 4% листи товариства кредитового земского
- 4 1/2% листи Банку краєвого
- 5% облігації Банку краєвого
- 4% позичку краєву
- 4% облігації пропінацийні

і всїлякі ренти державні

Тї папери продаємо і купуємо по найточнїшїм курсї деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного